

Sau ba tháng du lịch ở Mỹ, những người quen hỏi tôi đi đâu làm tôi tâm đắc nhất. Không chút do dự hay suy nghĩ, tôi trả lời: đó là cái Nursing Home.



Hàng ngày khi thấy tôi không đi công việc như danh tiếng: như Las Vegas, Hollywood, Disney-land, những tòa nhà chọc trời cao nhất thế giới hoặc những cái Mall rộng lớn đi công ngày chảnh nhất, những vỉa hè rộng rãi, những đường thẳng tắp, những chèo lên nhau những người sầm sầm... Tôi đã hàng ngày suốt ngày dài suốt vui, vui biết bao đi mua sắm, đi ăn, đi chơi mà tôi chưa hình dung hay tưởng tượng ra nổi. Thế mà khi trở về Việt Nam, tâm trí tôi còn lơ đãng đi đâu làm tôi đau tu, trần trụi, ray róc: cái Nursing Home mà mình đang sống.

Chúng tôi cùng cả chuyến du lịch, chúng tôi đã ở Los Angeles mười lăm ngày để thăm viếng mộ cha mẹ. Hàng ngày, chúng tôi phải chuyển hai chuyến xe bus, đi qua Garden Grove, Westminster, Bolsa và bao nhiêu địa điểm nữa mà tôi không nhớ hết tên, địa điểm chúng tôi gặp trong chuyến đi. Chúng tôi phải đi bộ khoảng năm trăm mét để đến khu đường lát gạch mà tôi chưa từng thấy. Đó là một khu đường rộng rãi, nằm khuất sau địa điểm Huntington hai con đường, cách biệt Huntington chỉ hai cây số. Một nơi yên tĩnh, vui vẻ, vui hai hàng cây xanh đưa vào cái ngõ công. Gồm ba dãy nhà trệt, ghép thành hình chữ U, nó êm dịu với những cánh cửa sơn màu xanh da trời, nới bật màu sơn trắng cửa sổ những bức tường, với những khung kính to trong suốt, lịch sự và trang nhã, bên những tấm màn voan trắng che phủ. Những khóm hoa hồng, cẩm tú cầu đua nhau nở cách mặt đường hàng chục mét, tỏa ra mùi hương vui tươi, hàng phố khi ngửi trên bàn ghế để phiến những hoa hồng mát dịu tàng cây.

Khi về chúng tôi đến nơi, kim đồng hồ chỉ phòng trệt chỉ 8 giờ 30 phút, bác sĩ và y tá đang đi kiểm tra sức khỏe cho các cụ già. Chúng tôi tìm thấy, sạch sẽ trong bộ quần áo mới thay, nét mặt tươi tắn. Họ đã làm vệ sinh cá nhân cho bà cụ sáng sớm, trệt khi dùng đi tâm. Mâm thức ăn sáng chảnh dọn, còn để trên bàn. Cô y tá ngồi vào kiểm tra huyết áp, đo

lồng ng đống trong máu, ròi rớt nuớc, bở thuớc vào miếng ng bà, ân cón thắm hời.

Mở chớ ng tôi không còn nhiệu trí nhữ đờ trò chuyờn. Bà hờ hờ ng trờ lờ nhờ ng câu hờ i không chính xác, mớ ch lờ c. Nhờ ng ngày đờ ng đờ ng ở đây đã làm bà trờ nên cảm lờ ng. Trái ngợ c vờ i thuờ sinh thờ i, bà nờ i tiờ ng là ngợ i nói nhiệu. Ánh mớ t vô hờ n, lúc nào cũng nhìn lên trờ n nhà và tách biờ t vờ i cờ nh vờ t chung quanh. Thờ i gian đờ u cách đây mợ i bờ y năm, cô em chờ ng đã bờ o lãnh bà sang Mờ . Bà đã sờ ng mớ t mình trong mớ t căn phòng mà chính phờ ở u tiên cho nguờ i già thuờ. Ban ngày bà ở đờ , chiờ u đờ n con cháu thay phiên đờn vờ nhà ăn, ngợ , tờ m rờ a. Sáng hôm sau lờ i tiờ p tờ c, nhờ mớ t em bé đi nhà trờ , đờ u đờ n tờ tháng nờ sang năm kia. Gờ n đây, do tuờ i tác quá cao [93 tuờ i], bà bở té gãy xờ ng đờ i, không thờ đi lờ i đờ c, và không thờ tờ lo vờ sinh cá nhân, nên cô em chờ ng sau khi bàn tính vờ i các anh chờ đã quyờ t đờ nh đờ a bà vào đây. Anh em chúng tôi nhờ bở đờ n vào ngõ cờ t, tiờ n thoái đờ u lờ ng nan. Khó tìm mớ t giờ i pháp vờ n toàn, con đờ ng nào cũng trờ c trờ , chờ ng gai. Phờ i chờ ng là do sờ phờ n, do đờ nh mờ nh hay do nghiờ p lờ c? Cuờ i cùng phờ i tờ an ở i và chờ p nhờ n, đờ là quy luờ t đờ i thuờ ng mà xã hờ i đờ t ra đờ giờ i quyờ t.

Lúc chờ a sang Mờ , tôi rờ t có thành kiờ n không mờ y tờ t đờ p và phờ n đờ i vờ c đờ m gờ i cha mờ vào vờ n đờ ng lão. Giờ đây tôi mờ i biờ t rờ ng tôi hiờ u chờ a thờ u. Luờ t pháp ở đây không cho nguờ i già yờ u và trờ con ở nhà mớ t mình. Thuờ nguờ i giúp vờ c thì không có, hoờ c rờ t là đờ c đờ . Con ngợ i ở đây chờ u rờ t nhiệu áp lờ c vờ công vờ c làm ăn, tiờ n bờ c. Đờ đờ ng nhu cờ u vờ t chờ t gờ i là thiên đờ ng cờ a sờ hờ ng thờ , nguờ i ta phờ i đờn đờ i bờ ng nhờ ng món nờ khờ ng lờ , mà ngợ i ta truyờ n miờ ng nhau: "không mờ c nờ không phờ i là ngợ i Mờ ", đờn đờ i sờ mớ t mát tình cờ m, đờ vờ hờ nh phúc gia đờnh, có khi luôn cờ sinh mờ ng. Nhờ ng tờ m gờ ng hiờ u thờ o cờ a thờ y Mờ n Tờ Khiên trong Nhờ Thờ p Tờ Hiờ u: "thờ cha sờ m vờ ng khuya hờ u" sờ không có chờ đờ ng trong thờ i khóa biờ u cờ a các ngợ i con ở thờ i hiờ n đờ i này. Chờ có nhờ ng vờ n đờ ng lão mờ i đờ ng nhờ ng lờ hờ ng mà ngợ i con không thờ lờ p đờ y đờ c. Ở đây, chờ cón mớ t cái nhờ n chuờng là có bác sĩ, y tá, đờ u đờ ng, sờ n sàng đờ ng, giờ i quyờ t đờ u mình yêu cờ u. Mờ chờ ng tôi kêu đau bờ ng, là có ngay hai cô đờ u đờ ng nguờ i Mờ cao to, khờ e mờ nh bờ ng bà đờ t lên cái ghờ dành cho nguờ i khuyờ t tờ t, đờ y vào nhà vờ sinh. Tiờ u tiờ n thì tờ do thờ i vào tờ lờ t, đờ n giờ hờ đờ thay.

10 giờ sáng và 3 giờ 30 phút chiờ u, các cờ đờ c tờ p trung ở phòng giờ i trí. Nhờ ng chiờ c xe lăn đờ c đờ y tờ i, xờ p thờ tờ quanh chiờ c bàn dài. Hờ tham gia nhờ ng trò chờ i đờ chờ , chuyờ n banh, nhờ ng trò chờ i vờ n đờ ng tay chân, nghe nhờ c, xem tivi, và kờ t thúc bờ ng bánh ngợ t hay trái cây vờ i nờ c giờ i khát.

11 giờ 30 và 5 giờ chiờ u các cờ tờ p trung ở phòng ăn. Nhờ ng mâm thờ c ăn đờ thờ a năng lờ ng. Ai không thích ngợ i tờ i đây, thì yêu cờ u mang vào phòng. Nhờ ng chiờ c xe lăn đờ c đờ y tờ i, xờ p

quanh cái bàn tròn. Bàn này có tám ngußi, ba ngußi đàn ông và năm ngußi đàn bà. Chä có mä chäng tôi là ngußi Viãt. Ông Mä đen trên bän mä i tuäi, bä tai biän mäch máu não, tay không cä đäng đäc, nên ngußi đäu däng phäi đút cho ông và hai bà kä bên. Tôi đäc biät chú ý đän mät bà Mä träng, tuäi trên đä "thät thäp cä lai hi", nét mät thanh tú, dáng ngußi thon nhä, mảnh mai. Thäi con gái chäc bà đäc xäp vào hàng mä nhân. Đôi mät to và buän. . . . đôi mät nhä biät nói, khi đäi đän väi mät ngußi nào. Ngày đäu tiên, bà nhìn tôi cäi và chä mä chäng tôi häi "tôi là gì". Tôi trä läi là "con däu". Câu chuyän giäa tôi và bà chä đäng läi ä nhäng câu xã giao thông thäng. Vän liäng Anh nguäng nghèo nàn cäa tôi, không cho phép tôi tìm hiäu sâu hän näa. Hoäc näu bà có tâm sä, tôi cũng không thä hiäu hät đäc. Mät bäa, tôi thäy bà không chäu ăn, bà nguäi träm ngäm, räi nhäng giät näc mät liên täc tuôn trào trên gò má xanh xao. . . Bà khóc näc nä. Nhäng ngußi bän cùng bàn an äi, làm bà càng khóc to hän. Tôi näm tay bà, lau näc mät và đút cho bà ăn. Bà vän khóc nhä mät đäa trä. Liên tiäp ba ngày nhä väy. Tôi đäc biät qua cô y tá ngußi Viãt, là lâu räi con bà không đän thăm. Hình änh tôi đút cäm cho mä chäng, làm bà nhä con và chänh lòng buän täi. Nhäng ngày sau cùng, tôi không dám đäa mä chäng ra phòng ăn. Tôi không dám nhìn bà khóc thêm näa. Lòng tôi cũng xao đäng, näc mät tôi cũng chäy dài. Bäi tôi là ngußi rät nhäy cäm và đä xúc đäng. Tôi rón rén ra nhìn. Bà nguäi đó, đôi mät xa xăm, tä lä. Chäc chän bà đang nghĩ vä con bà. Biät bao câu häi, đang quay cuäng trong tâm trí: sao lâu räi con không đän, bän rän hay có sä bät träc gì đã xäy ra? Bà väa lo, väa buän, räi giän, räi thäng, nhä, làm bà không tä chä, đänén nhäng cäm xúc cäa mình. Chäc chän, không biät bao nhiêu län, cuän phim dĩ väng cäa mät thäi vàng son đã län lät, thäng xuyên quay läi trong ký äc cäa bà. Bà nhä đän ngußi chäng quá cä, nhä nhäng đäa con bà hät lòng thäng yêu, nhä nhäng ngày đäm äm hänh phúc, nhä nhäng lo toan, thẳng träm trong cuäc säng. Giä này con bà có biät bà đang mỗi män trông đäi hay không?

ä đây, cái viän däng lão này chä giúp ngußi già cäi thiän, bù đäp nhäng thiäu sót vä vät chät, mà con cái không thä hoàn thiän đäc. Bác sĩ, y tá, thäc ăn, thuäc men, máy móc, chä giúp hä hät đau đän vä thä xác. Cái tensionmètre chä đo đäc chä sä huyät áp giao đäng trong ngày, các máy móc kä thuät cao phát hiän nhäng tän thäng sâu trong cä thä. . . Tät cä nhäng thä đó không giäi quyät, chäa trä đäc nhäng đau đän tinh thän, nhäng giao đäng tâm lý, nhäng khäc khoäi triän miän cäa lòng khát khao yêu thäng. Đó là căn bänh träm kha mà không máy móc, bác sĩ, y tá nào chäa trä đäc. Đó là thä thäc ăn linh nghiäm và hiäu quä mà con ngußi đã mỗi män tìm kiäm và chäa bao giä thäy no đä.

Mä chäng tôi có sáu ngußi con: bän trai hai gái. Mät mình bà nuôi näng sáu ngußi con khôn län träng thành. Giä đây khi tuäi tác chäng chät, sáu ngußi con không chăm sóc đäc mät mä già. Dù rät thäng mä, dù biät công đäc sinh thành däng đäc, sâu räng nhä träi biän; nhäng không thä nào làm tròn bän phän, bäi nhäng tät bät, căng thäng và đä đoan cäa cuäc säng.

Bên Mä có ngày Mother's day và Father's day. Viãt Nam có ngày Vu Lan -Bông häng cài áo. Ai còn cha mä thì cài mät đäa hoa cäm chäng đä hay hoa häng đä. Ai mät mä thì cái mät bông

cơm chúng tôi hay hoa hồng chúng tôi. Một hình ảnh biểu trưng, chính một ngày để nhớ như ai điếm phúc còn có mặt, để mà yêu thương và trân quý. Với tôi một ngày trong một năm như thế là quá ít ỏi. Chúng khác nào hạt muối trong đời đời. Mỗi ngày, ít lắm một tuần, tối lắm một tháng, ta phải tìm cái lên áo một hoa hồng để, qua một món quà mà một yêu thích: cái bánh, củ khoai, trái chuối, ly sữa. . . một tôi thăm hỏi ân cần, một câu nói ngọt ngào, một ánh mắt áp chan chứa yêu thương, một cái chú ý, quan tâm, lo lắng. Đó là đóa hoa hồng để, đã tôi nở trên áo của ta, không đời đời ngày Vu Lan để cảm ơn người nhớ như. Em chúng tôi, để tôi một ngày ghé thăm mẹ, với những món quà mà bà mẹ Việt Nam yêu thích. Một tuần cô cài để bày hoa hồng để thơm. Bày ngày hạnh phúc và luôn thơm cảm ơn cái đức ân còn có mặt để mà tôi nguyện và hiến dâng. Thế mà một chúng tôi vẫn không chịu để ngẩng đầu lên, cô đời khi không có sự để ngẩng đầu lên như người xa lạ và ngôn ngữ bất để. Lúc nào bà cũng cười nói vui vẻ, khi nào khoảnh mặt vui vẻ.

Cùng phòng với mẹ chúng tôi là một bà cụ người Bắc năm 54, mẹ đi vào ba hôm. Người con gái lý tưởng lính M, đã bỏ lãnh bà sang đây mẹ tôi năm về trước. Bà chỉ còn da bọc xương, lưng còng gần 90 độ. Bà nằm co quắp như con tôm luộc chín. Bà không còn để sức để ngồi lâu. Bà chỉ ăn cháo và uống sữa. Buổi trưa, người con gái đem cháo để dứt cho bà, phát hiện để bà không ngừng lên để. Cô ta hỏi họng la toáng lên: "tôi sao bà không ngừng để lên để, tôi nó đã làm gì bà?. Có phải tôi nó giết để, giết tóc bà không? Để tôi đi hỏi cho ra lẽ?". Bà không còn hỏi sức mà trả lời. Tôi khi bà nằm trên cái giường này, tôi chỉ nghe bà nói gì ngoài tiếng thở u u u u:"cho con về nhà, con cười về nhà". Bà nhìn tôi cười cười, tôi nắm bàn tay khô đét, lạnh ngắt và hỏi bà cảm gì. Bà chỉ nói một câu đó, lặp đi, lặp lại không biết bao nhiêu lần. Bà tôi đây tôi một cái nhìn đời khác, mà cô con gái chề là tôi quá. Cô ta sợ tôi vì thấy mẹ mình suy sụp nhanh chóng. Cô phẫn nộ ngổ ngáo. Lòng thương mẹ mù quáng làm cô thốt ra những câu nói không thể. Bác sĩ và xe cấp cứu để, người ta đưa bà vào bệnh viện liền để rà soát lại cơ thể. Căn phòng chỉ còn lại một mình mẹ chúng tôi.

. . . . " Sợ mai thế giới, nhìn quanh một mình. . .

.....

Sáng khuya trở lại, nhìn quanh một mình

.....

Đôi mong manh quá, khi chỉ chụm mình

Đó là những câu hát náo nùng, thốt chua chát và đắng cay mà nhà c sĩ Lam Phương đã viết cho số phận của mình vào cuối đời, với những nỗi đau chôn vùi của bệnh tai biến mạch máu não.

Chúng tôi với tôi Việt Nam, với linh tính biết đây là lần cuối cùng chúng tôi còn thấy mẹ. Buổi chia tay đẫm nước mắt và đau buồn trong nỗi đau tâm t. Mười ngày sau, vào một đêm cuối mùa hè 2006, mẹ chúng tôi đã vĩnh viễn không mở mắt nhìn cái trần nhà, mà lặng lẽ trôi đi mà ít khi rời nó. Bà ra đi trong sự an giấc của mẹ tôi, âm thầm lặng lẽ không một ai hay biết. Còn biết bao bà mẹ khác cũng đã và sẽ ra đi trong cô đơn tẻ nhạt như thế này.

Tất cả con cháu rời rạc rời rạc rời rạc u bang đau đớn khi nhận được tin khiếp này. Cô em chúng tôi vì bà không biết cô. Chỉ vài tháng nữa cô sẽ nghĩ họ non, sẽ đem mẹ về nhà phụng dưỡng. Cô đã không đi u đình đờ c với Tôi Chết. Mẹ tôi nguôi cảm lòng chầu đời. Trong thâm tâm ai cũng trăn tr, ray r, xót xa vì biết bao đời u cha th c hi n: "đưa người cha đi y những đ đ nh t t đ p". Làm sao cân bằng lòng i tâm lý, tìm i an bình, một khi lòng c kh c kho i b i nh ng đ n v t, ăn năn.

Thời gian trôi theo số tiền b của khoa học kỹ thuật. Người ta đã cho ra đời những... k c ngu i máy, những có một thế hệ không cho t o đ c là trái tim ngu i m . Con ngu i v n ăn ng , làm việc, theo cái đà tiến hóa. Không biết đ , không v a lòng, h có th b con l c cu n trôi theo cái th m h a đưa đòi v t ch t. Nếu không c nh giác không đ ng l i đúng lúc, h s là một th nô l mà suốt cuộc đời h không h biết h nh phúc đích th c là gì. Quên bản thân, quên quy n thu c, quên luôn c t th n đang rình r p, chỉ đ i, b t c lúc nào cũng có th c p đi sinh m ng v n đã mong manh trong t ng h i th . Tôi ai? Tôi con ngu i? Tôi xã h i hay tôi ta sinh l m th k ?